

เวอร์ซี

โชคชัย ทิฐิกัจจธรรม รองอธิบดีอัยการ

เดิมคำว่า เวอร์ซี ไม่ได้เขียนกำหนดไว้ในระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๘ และระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้เขียนกำหนดไว้โดยตรงในข้อ ๙๙ และข้อ ๑๓๕ ผู้เขียนขอกล่าวถึงเวอร์ซีที่เขียนกำหนดไว้ในหนังสือเวียนก่อนที่จะกล่าวถึงเนื้อหาของเวอร์ซีในระเบียบดังกล่าว โดยหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๐๐๔/ว ๓๕ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า เฉพาะคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องทุกประการโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ และเป็นคดีที่ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ ในศาลต่อไปอีกแล้ว การบันทึกgrayงานการคดีในการชี้สองสถานเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ ให้พนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีบันทึกไว้ที่ปกสำนวน อ.ก. ๑ ตรงบรรทัดว่างของ อ.ก. ๑ แทนการบันทึกไว้ในรายงานการคดีแบบ อ.ก. ๑๓ แต่ในหนังสือเวียนดังกล่าวก็ไม่มีคำว่า เวอร์ซี แต่อย่างไร (การชี้สองสถานตามหนังสือเวียนดังกล่าว หมายถึง เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำฟ้องต่อศาลแล้ว ศาลได้ออกนั่งพิจารณาคดีและสอบคำให้การจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗๒) ซึ่งในเวลาต่อมาข้อความในทำนองดังกล่าวได้นำมากำหนดไว้ในระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๘ ข้อ ๙๙ และระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๒๑

ส่วนคำว่า เวอร์ซี น่าจะเริ่มเขียนไว้ตั้งแต่หนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๐๐๔/ว ๓๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยกล่าวถึงพนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่ชี้สองสถาน (ปัจจุบันหมายถึง พนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่ชี้สองคดีอาญาในแต่ละวัน) ให้สอดส่องใช้ความระมัดระวัง หากมีข้อสงสัยว่าบุคคลที่นำมาชี้สองสถานมิใช่จำเลยที่ยื่นฟ้อง ก็ควรตรวจสอบโดยตรวจดูหลักฐานในสำนวนการสอบสวน

ถัดมาหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ ข้อ ๒.๒ กำหนดให้ภายหลังยื่นฟ้องคดีอาญา พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่ชี้สองสถานต้องตรวจคำฟ้องและคำขอท้ายคำฟ้องอาญาของโจทก์ ก่อนที่ศาลจะดำเนินกระบวนการพิจารณาชี้สองสถานและจะต้องปฏิบัติเช่นที่พนักงานอัยการผู้เรียงและหัวหน้าเจ้าหน้าที่ธุรการร่วมกันตรวจสอบทุกประการ ดังกล่าวไว้ในข้อ ๒.๑ ของหนังสือเวียนดังกล่าว กล่าวคือ พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่ชี้สองสถานกับหัวหน้าเจ้าหน้าที่ธุรการของที่ทำการอัยการตรวจสอบคำฟ้องและคำขอท้ายคำฟ้องอาญาของโจทก์ว่าถูกต้องสมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ หรือไม่ และโดยเฉพาะวันเดือนปีที่เกิดเหตุ และสถานที่เกิดเหตุในคำฟ้องของโจทก์ ซึ่งมักจะเกิดการผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่องจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการตรวจ โดยทำการตรวจเปรียบเทียบกับหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ถูกต้องตรงกัน และในคำขอท้ายคำฟ้องอาญามักจะขาดตกบกพร่องไม่ได้ลงชื่อโจทก์ ผู้เรียง และผู้เขียนหรือพิมพ์ ให้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการตรวจ สังเกตเห็นได้ว่าหนังสือเวียนฉบับนี้ใช้คำว่า พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่ชี้สองสถาน ต่างจากหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๐๐๔/ว ๓๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ใช้คำว่า พนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่ชี้สองสถาน

หลังจากนั้นมีหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๙๔ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๘ เรื่องแนวทางปฏิบัติตามระเบียบและวิธีการที่กรมอัยการกำหนดตามระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๘ หนังสือเวียนฉบับนี้ได้แนบสิ่งที่ส่งมาด้วยได้แก่ เอกสาร “ความรู้เกี่ยวกับแบบพิมพ์

ต่าง ๆ บางชนิด” ในเอกสารดังกล่าว (ต้นฉบับ) หน้า ๕๓ ได้กล่าวถึงว่า คดีฟ้องศาล จำเลยรับสารภาพไม่มีการสืบพยาน อัยการผู้ใดฟังการพิจารณา (เวอร์ซี) ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ว่าความ และลงนามคนนั้นเต็ม (ลงชื่อและนามสกุล)

ต่อมาหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๒ กล่าวถึงว่ามีพนักงานอัยการประจำที่ทำการอัยการบางแห่ง ได้ไปฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ในคดีอาญา แล้วมิได้เขียนรายงานการคดีในการไปฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดแจ้งผลคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวตามแบบ อ.ก. ๑๔ เสนอพนักงานอัยการเจ้าของสำนวน หรืออัยการจังหวัดหรือหัวหน้าพนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการอุทธรณ์ภายในกำหนดอายุฎีกา ดังนั้น เพื่อให้การฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเป็นไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน กรมอัยการจึงออกข้อกำหนดในการฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในคดีอาญาไว้หลายประการ เช่น ให้พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบในการฟังและรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ หรือถ้าพนักงานอัยการผู้มิใช่เวอร์ซีประจำวัน หรือเจ้าหน้าที่ธุรการเป็นผู้รับหมายนัด ให้เป็นหน้าที่ของผู้นั้นที่จะแจ้งและส่งมอบหมายนัดดังกล่าวให้แก่พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีประจำวัน ฯลฯ สังเกตว่าหนังสือเวียนฉบับนี้ใช้คำว่า พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซี ต่างจากหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๓๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๕ หนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๗ และหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๙๔ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๘

ถัดมาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๑๘.๒/ว ๔๔ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๖ ได้เปลี่ยนแปลงการฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในคดีอาญา ตามหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๒ ในข้อ ๔ โดยหลังจากได้ฟังหรือเซ็นรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์แล้วให้ดำเนินการดังนี้ ประการแรก ให้พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบในการบันทึกรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และผลคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ตามแบบ อ.ก. ๑๔ แล้วส่งมอบแก่หัวหน้าธุรการจากนั้นให้หัวหน้าธุรการส่งมอบแก่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน หรืออัยการจังหวัดหรือหัวหน้าพนักงานอัยการ เพื่อทำความเข้าใจตามระเบียบงานคดีสำนักงานอัยการสูงสุด พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๙๕ ประการที่สอง การส่งมอบบันทึกรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ก็ดี การส่งมอบบันทึกผลคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ตามแบบ อ.ก. ๑๔ ก็ดี และการส่งมอบความเห็นและสำนวนไปยังพนักงานอัยการอุทธรณ์ หรืออัยการพิเศษฝ่ายอุทธรณ์ก็ดี ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าธุรการ โดยให้ทำหลักฐานการส่งมอบเป็นสมุดเสนองานหรือหนังสือนำส่งไว้ทุกครั้งทุกคดี โดยให้เก็บหลักฐานการส่งมอบดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานอัยการประจำศาลนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีซึ่งรับผิดชอบในการบันทึกรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และบันทึกผลคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ตามแบบ อ.ก. ๑๔ ในคดีนั้น ๆ ร่วมรับผิดชอบติดตามการดำเนินงานของหัวหน้าธุรการในกรณีดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง” หนังสือเวียนฉบับนี้ใช้คำว่า พนักงานผู้เป็นเวอร์ซี เช่นเดียวกับหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๒

ครั้นต่อมาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส(สฟป.)๐๐๑๘/ว ๑๘๐ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ได้กำชับให้ผู้บังคับบัญชาสำนักงานอัยการต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินคดีอาญาในศาลชั้นต้น และผู้หน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องให้หมั่นตรวจสอบดูแลการปฏิบัติงานและความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยใกล้ชิด โดยเฉพาะการเก็บรักษาสำนวนการตรวจสอบคำฟ้องที่ยื่นฟ้องต่อศาล รวมทั้งการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการ

เวอร์ซี และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุดโดยเคร่งครัด หนังสือเวียนฉบับนี้ใช้คำว่า พนักงานอัยการเวอร์ซี ซึ่งต่างจากหนังสือเวียนสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๑๘.๒/ว ๔๔ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๖ ที่ใช้คำว่า พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซี

หลังจากนั้นหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส(สฝปม.)๐๐๑๘/ว ๑๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ได้กล่าวถึง ระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๗๒ กำหนดว่า ให้พนักงานอัยการพิจารณาค่าให้การของจำเลยให้รอบคอบถี่ถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เป็นคำรับสารภาพและเป็นคดีที่ฟ้องให้ศาลเลือกลงโทษ ซึ่งศาลอาจพิจารณาพิพากษาได้โดยไม่ต้องสืบพยานต่อไปอีก ให้พนักงานอัยการระมัดระวังให้ได้ว่าความว่าค่าให้การนั้นเป็นค่าให้การรับสารภาพในความผิดฐานใด โดยชัดแจ้งและปราศจากเงื่อนไขใด ๆ เสียก่อน จึงจะแถลงไม่ติดใจสืบพยาน ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพนักงานอัยการมิได้ถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว เนื่องจากพนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีไม่ได้ไปศาล หรือมิได้อยู่ในห้องพิจารณา ขณะที่ศาลทำการสอบค่าให้การจำเลย สำนักงานอัยการสูงสุดจึงทบทวนซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวอร์ซีให้ไปศาลทุกครั้งและถือปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือเวียนดังกล่าว โดยเคร่งครัดและด้วยความละเอียดถี่ถ้วน จะสังเกตเห็นได้ว่าหนังสือเวียนฉบับนี้ใช้คำสองคำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเดียวกันคือ พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซี และพนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวอร์ซี

ถัดมาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส(สฝปม.)๐๐๑๘/ว ๑๕๐ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๑ กล่าวถึง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความก็ให้ศาลตั้งทนายความให้” ซึ่งเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นจะต้องสอบถามเรื่องทนายความ หากศาลชั้นต้นไม่ได้สอบถามจำเลยเรื่องทนายความให้พนักงานอัยการเวอร์ซีแถลงศาลให้สอบถามจำเลยในเรื่องทนายความตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ วรรคสองฯ สังเกตเห็นได้ว่าหนังสือเวียนฉบับนี้กลับไปใช้คำว่า พนักงานอัยการเวอร์ซี เหมือนหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส(สฝปม.) ๐๐๑๘/ว ๑๘๐ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐

ต่อมาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๗/ว ๒๖๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ได้กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่เวอร์ซีในคดีอาญา และซักซ้อมความเข้าใจให้อัยการพิเศษฝ่าย และอัยการจังหวัดถือปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้โดยเคร่งครัด กล่าวคือ ๑. ให้อัยการพิเศษฝ่าย หรืออัยการจังหวัด ออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานอัยการเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เวอร์ซีประจำวันในแต่ละเดือน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบการเป็นเวอร์ซีประจำวันในการฟังและรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล หากพนักงานอัยการที่ได้รับคำสั่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้อัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการจังหวัดมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน โดยต้องมีหนังสือมอบหมายกันไว้เป็นหลักฐาน หากไม่มีพนักงานอัยการปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ ก็ให้รายงานอัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการจังหวัดทราบ เพื่อกำหนดพนักงานอัยการที่ต้องปฏิบัติหน้าที่แทนกันให้ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ๒. ให้พนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบในการฟังและรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในวันที่ตนเองรับผิดชอบ โดยให้เวอร์ซีประจำวันถือปฏิบัติตามข้อกำหนด ตามหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๒ ที่อ้างถึง ยกเว้นในการฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ ตามข้อกำหนดในข้อ ๔ (๑) ในหนังสือเวียนดังกล่าว เมื่อพนักงานอัยการผู้เป็นเวอร์ซีประจำวันทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลก็ให้บันทึกรายงานการคดีตามแบบ

อ.ก. ๑๓ และ อ.ก. ๑๔ และส่งมอบให้แก่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน หรือ อัยการพิเศษฝ่าย หรืออัยการจังหวัด แล้วให้รายงานอัยการเจ้าของสำนวนและหัวหน้าพนักงานอัยการปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๓๘

หลังจากนั้นหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๗(สท)/ว ๓๔๕ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘ ได้กล่าวถึงว่า ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ศาลเลือกลงโทษจำเลย เช่น ข้อหาความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร พนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวรชี้ไม่ได้ไปศาล หรือมิได้อยู่ในห้องพิจารณาขณะที่ศาลทำการสอบถามคำให้การจำเลย แต่ได้ลงลายมือชื่อรับรองในบันทึกคำให้การรับสารภาพของจำเลยที่ระบุว่ารับสารภาพตามที่ฟ้องแต่ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่ารับสารภาพในข้อหาใดและลงลายมือชื่อรับรองในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลว่าโจทก์ไม่ติดใจสืบพยาน สำนักงานอัยการสูงสุดจึงชักข้อความเข้าใจของพนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวรชี้ โดยให้พนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวรชี้ไปศาลทุกครั้งและถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๐๐ และหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุดที่ อส(สผป.)๐๐๑๘/ว ๑๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๑ โดยเคร่งครัดและด้วยความละเอียดถี่ถ้วน

ถัดมา หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๗(ปผ)/ว ๔๑๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ หนังสือเวียนฉบับนี้ได้กล่าวว่า เนื่องจากในปัจจุบันสำนักงานอัยการสูงสุดได้ยกเลิกระเบียบกรมอัยการว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๘ และกำหนดให้พนักงานอัยการถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๖ (ยกเลิกแล้ว โดยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓) ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานอัยการรวมทั้งเจ้าหน้าที่ธุรการในการฟังและลงชื่อรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในคดีอาญาเป็นไปโดยถูกต้องและสอดคล้องกับระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการดังกล่าว สำนักงานอัยการสูงสุดจึงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติตามหนังสือหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๒ เรื่อง การฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาในคดีอาญา ซึ่งแก้ไขโดยหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๑๘.๒/ว ๔๔ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๖ มาครั้งหนึ่งแล้ว โดยได้ยกเลิก (๒) ของข้อ ๓ และข้อ ๔ ของหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๒ และให้ใช้ข้อความใหม่แทน ซึ่งเป็นการยกเลิกบางส่วนไม่ได้ยกเลิกทั้งฉบับ

หนังสือเวียนฉบับสุดท้ายที่เกี่ยวกับเวรชี้ได้แก่ หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๗(พท)/ว ๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง โครงการฟ้องคดีไม่ยุ่งยากในทันที และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และแนวทางในการฟ้องคดีไม่ยุ่งยากในทันที โดยในข้อ ๔.๕ เพื่อประโยชน์ในการมอบหมายให้ดำเนินการฟ้องคดีไม่ยุ่งยากในทันที ให้หัวหน้าพนักงานอัยการอาจมีคำสั่งมอบหมายให้พนักงานอัยการ (เวรชี้) ดำเนินการ และในกรณีที่พนักงานอัยการดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้พนักงานอัยการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่สำนักงานในขณะนั้นเป็นผู้ดำเนินการ

แม้หนังสือเวียนหลายฉบับจะใช้คำที่แตกต่างกัน อาทิ พนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวรชี้สองสถาน พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งสองสถาน พนักงานอัยการผู้เป็นเวรชี้ พนักงานอัยการเวรชี้ พนักงานอัยการผู้ทำหน้าที่เวรชี้ หรือคำว่า เวรชี้ แต่ก็มี ความหมายเดียวกันและพนักงานอัยการทุกคนที่อ่านหนังสือเวียนก็

เข้าใจได้ว่าเป็นคำเดียวกัน ปัจจุบันการใช้คำที่แตกต่างกันได้ยุติลงแล้ว โดยระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ใช้คำว่า พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน และได้กำหนดหน้าที่ไว้ในข้อ ๙๙, ๑๐๔, ๑๐๘, ๑๒๙, ๑๓๕

ข้อ ๙๙ การชี้ความผิดอาญาหลังยื่นฟ้องคดี

ในวันที่ศาลออกนั่งพิจารณาคดีและสอบคำให้การของจำเลย ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนมีหน้าที่รับผิดชอบไปดำเนินคดีที่ศาล

การดำเนินคดีตามความในวรรคหนึ่ง ถ้ามีการกำหนดให้มีพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ตรวจคำฟ้องและคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ก่อนที่ศาลจะดำเนินกระบวนการพิจารณาสอบคำให้การจำเลยโดยให้ตรวจสอบว่ามียศประกอบความผิดและรายละเอียดถูกต้องครบถ้วนตามความในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือไม่ เช่น วันเวลาสถานที่เกิดเหตุ บทกฎหมายในคำขอท้ายฟ้อง ลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์ คำขอรับของกลาง คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน คำขอบวกโทษ เพิ่มโทษ นับโทษต่อ หรือคำขออย่างอื่น หากพบข้อบกพร่อง ให้รีบแจ้งพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือหัวหน้าพนักงานอัยการทราบทันทีเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

(๒) ให้นำความในข้อ ๑๐๔ ข้อ ๑๐๘ และวรรคสองของข้อ ๑๒๙ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันด้วยโดยอนุโลม

กรณีมีเหตุจำเป็นที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ อาจมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ โดยให้พนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไว้ในรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และให้นำความในวรรคสอง (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายด้วยโดยอนุโลม

นอกจากกรณีตามวรรคสาม หากมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ทำให้พนักงานผู้มีใช้เวรชี้ประจำวันต้องปฏิบัติหน้าที่แทนพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในงานที่ได้ปฏิบัติหน้าที่แทนดังกล่าว รวมทั้งต้องทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ แจ้งผลการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบด้วย

การกำหนดจำนวนพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาโดยคำนึงถึงปริมาณสำนวนคดี หรือประเภทของคดีที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อน หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

ข้อ ๑๐๔ คำให้การของจำเลย

ให้พนักงานอัยการพิจารณาคำให้การของจำเลยให้รอบคอบถี่ถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำให้การรับสารภาพในคดีที่ฟ้องขอให้ศาลเลือกลงโทษ ซึ่งศาลอาจพิจารณาพิพากษาได้โดยไม่ต้องสืบพยานต่อไปอีก ให้พนักงานอัยการระมัดระวังให้ได้ความว่า คำให้การนั้นเป็นคำให้การรับสารภาพในความผิดฐานใดโดยแจ้งชัดและปราศจากเงื่อนไขใด ๆ เสียก่อน จึงจะแถลงไม่ติดใจสืบพยาน

ในกรณีที่พนักงานอัยการขอให้เพิ่มโทษจำเลย ขอให้บวกโทษที่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ในคดีก่อน ขอให้นับโทษต่อ หรือในกรณีตามมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานอัยการแถลงศาลให้สอบถามจำเลยในเรื่องการขอเพิ่มโทษ การขอให้บวกโทษที่รอการขอให้นับโทษต่อและหรือเรื่องทนายแล้วแต่กรณี แล้วบันทึกเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย

ในคดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้นหรือในคดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษไว้เป็นอย่างอื่นที่ศาลต้องฟังพยานโจทก์จนกว่าจะพอใจว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ พนักงานอัยการต้องขอสืบพยานประกอบจนเป็นที่พอใจของศาลว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง

ข้อ ๑๐๘ การแถลงข้อเท็จจริงประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษ

เมื่อเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการแถลงข้อเท็จจริงในส่วนการสอบสวน ที่ศาลอาจใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษจำเลยเท่าที่สามารถจะทำได้

ข้อ ๑๒๙ การทำรายงานการคดี

พนักงานอัยการจะต้องทำบันทึกการดำเนินคดีทุกเรื่องในแบบรายงานการคดี อ.ก. ๑๓ เรียงไปตามลำดับเหตุการณ์ที่มีการใช้ตามวันก่อนและหลังจนเสร็จสำนวน โดยให้ได้ความเพียงพอที่จะทราบว่าการดำเนินคดีนั้นในครั้งใดหรือวันใด พนักงานอัยการคนใดได้จัดการเกี่ยวกับคดีนั้นไปอย่างไร ถ้าเหตุที่ได้จัดการไปนั้นสมควรจะให้ปรากฏถึงเจตนาเพื่อผลใด ๆ ก็ให้บันทึกเป็นเหตุให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเตือนความจำและเพื่อให้พนักงานอัยการที่รับโอนสำนวนหรือที่ต้องดำเนินคดีแทนดำเนินการต่อไปได้ เช่น กรณีเรียกพยานมาซักถาม หรือในกรณีที่มีการสืบพยานให้บันทึกไว้ด้วยว่าได้สืบพยานกี่ปาก แต่ละปากได้ความว่าอย่างไร โดยย่อ หากมีการอ้างพยานเอกสาร ให้ระบุว่ามีเอกสารใดพร้อมทั้งเลขหมายเอกสารตามที่ศาลได้หมายไว้

ในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องทุกประการโดยปราศจากเงื่อนไขและเป็นคดีที่ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ ในศาลต่อไปอีกแล้ว ให้บันทึกทำรายงานการคดีในการชี้ความในคดีอาญาให้ปรากฏไว้ที่ปกสำนวนตรงบรรทัดว่าง

ข้อ ๑๓๕ หน้าที่การฟังหรือการรับทราบคำพิพากษา

ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนมีหน้าที่ฟังหรือรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นด้วยตนเองแล้วจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ติดสำนวน ในกรณีที่ไมอาจรับทราบได้ด้วยตนเอง อาจมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ผู้รับมอบหมายมีหน้าที่ต้องจัดทำแบบรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่เจ้าของสำนวนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ แล้วส่งให้เจ้าของสำนวนดำเนินการต่อไป

การฟังหรือการรับทราบคำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบคำให้การและไม่ต้องสืบพยานประกอบ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันและให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ฟังหรือรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการรวมทั้งกรณีดังนี้

(๑) กรณีที่ศาลออกหมายนัดให้ไปฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันรับผิดชอบลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ไว้ให้ตรงตามกำหนดวันเวลาในหมายนัด หากผู้รับหมายมิใช่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้ผู้รับหมายนั้นแจ้งและส่งหมายนัดให้แก่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบ เพื่อลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้ผู้รับหมายนั้นจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน

(๒) กรณีที่ศาลส่งเลื่อนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตาม (๑) ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ไว้ให้ตรงตามกำหนดวันเวลานัดที่เลื่อนไปทุกครั้ง และจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ หากผู้รับทราบคำสั่งเลื่อนการอ่านหรือหมายนัดเลื่อนการอ่านมิใช่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้ผู้รับทราบนั้นแจ้งและส่งมอบหมายนัดเลื่อนการอ่าน (ถ้ามี) ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบเพื่อลงนัดใหม่ในสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้ผู้รับทราบนั้นจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน

(๓) กรณีที่ศาลออกหมายนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา แต่มีพนักงานอัยการผู้มิใช่เวรชี้ประจำวันลงลายมือชื่อรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว ให้พนักงานอัยการผู้นั้นแจ้งให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบเพื่อจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อไป ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าว ให้พนักงานอัยการที่ลงลายมือชื่อนั้นทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน

กรณีที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาโดยไม่ได้ออกหมายนัดให้สำนักงานอัยการทุกแห่งพยายามประสานงานกับศาลเท่าที่จะทำได้ โดยขอความร่วมมือให้ศาลออกหมายนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ให้พนักงานอัยการเฝ้าทราบนั่งหน้าทุกครั้งทุกคดีเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดหรืออาจจะเกิดในทางปฏิบัติได้

ก่อนที่จะกล่าวสรุปถึงหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้เป็นเวรชี้ ผู้เขียนขอกล่าวถึงคำบางคำที่พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ธุรการมักจะเขียนผิดเป็นประจำ คำเหล่านั้นเป็นคำที่ใช้เรียกขานแบบพิมพ์ที่เป็นไปพลว เช่น คำว่า อ.ก. ๑, อ.ก. ๔, อ.ก. ๑๓, อ.ก. ๑๔, อ.ก. ๔๐, อ.ก. ๔๐ ก. ฯลฯ หลังคำว่า อ.ก. ต้องเว้นวรรคหนึ่งเคาะแล้วตามด้วยตัวเลขเช่นเดียวกับแบบพิมพ์ที่เป็นสารบบ ส. ๑, ส. ๒, ส. ๓, ส. ๔, ส. ๕ ก. ฯลฯ หรือแบบพิมพ์ที่เป็นบัญชี เช่น บ. ๒, บ. ๖, บ. ๗ เป็นต้น ทั้งนี้ ลักษณะการเขียนดังกล่าวได้มาจากหนังสือประมวลระเบียบข้อบังคับและหลักปฏิบัติราชการของกรมอัยการเล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๐๓ และเล่ม ๒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเหมือนกับการเขียนชื่อของพระราชบัญญัติหรือระเบียบต่าง ๆ ที่มีคำว่า พ.ศ. อยู่ท้ายชื่อ หลัง พ.ศ. จะเว้นหนึ่งเคาะแล้วตามด้วยตัวเลข แต่มีหนังสือเวียนบางฉบับรวมถึงคู่มือของบางสำนักงานเขียนผิด เช่น เขียนคำว่า อ.ก. แล้วตามด้วยตัวเลขโดยไม่เว้นวรรคหรือบางครั้งคำว่า อ.ก. ก็เขียนเป็น อ.ก. แล้วตามด้วยตัวเลข โดยตัวเลขเขียนติดกับจุดเลย

กล่าวโดยสรุปหน้าที่ของพนักงานอัยการผู้เป็นเวรชี้และผู้ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

หน้าที่ทั่ว ๆ ไป

ข้อ ๑. พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรซึ่งประจำวันให้สอดส่องใช้ความระมัดระวัง หากมีข้อสงสัยว่าบุคคลที่นำมานัดสอบคำให้การมีใจจำเลยที่ยื่นฟ้อง ก็ควรตรวจสอบโดยตรวจดูหลักฐานในสำนวนการสอบสวนฯ (ว ๓๖/๒๕๒๕)

ข้อ ๒. พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรซึ่งประจำวันต้องตรวจคำฟ้องและคำขอท้ายคำฟ้องอาญาของโจทก์ ก่อนที่ศาลจะดำเนินกระบวนการพิจารณาชี้สองสถานและจะต้องปฏิบัติเช่นที่พนักงานอัยการผู้เรียงและหัวหน้าเจ้าหน้าที่ธุรการร่วมกันตรวจสอบทุกประการ กล่าวคือ ตรวจสอบคำฟ้องและคำขอท้ายคำฟ้องอาญาของโจทก์ ว่าถูกต้องสมบูรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ หรือไม่ เช่น วันเวลาสถานที่เกิดเหตุ บทกฎหมายในคำขอท้ายฟ้อง ลายมือชื่อโจทก์ ผู้เรียง ผู้เขียนหรือพิมพ์ คำขอริบของกลาง คำขอให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน คำขอบวกโทษ เพิ่มโทษ นับโทษต่อ หรือคำขออย่างอื่น หากพบข้อบกพร่อง ให้รีบแจ้งพนักงานอัยการเจ้าของสำนวนหรือหัวหน้าพนักงานอัยการทราบทันทีเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง และโดยเฉพาะวันเดือนปีที่เกิดเหตุและสถานที่เกิดเหตุในคำฟ้องของโจทก์ ซึ่งมักจะเกิดการผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่อง โดยทำการตรวจเปรียบเทียบกับหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ถูกต้องตรงกัน และในคำขอท้ายคำฟ้องอาญามักจะขาดตกบกพร่องไม่ได้ลงชื่อโจทก์ ผู้เรียง และผู้เขียนหรือพิมพ์ ให้ใช้ความละเอียดรอบคอบในการตรวจ (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ว ๑๐๓/๒๕๒๓)

ข้อ ๓. พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรซึ่งประจำวันต้องไปศาลทุกครั้ง (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ว ๑๑๗/๒๕๔๑, ว ๓๔๕/๒๕๕๘)

ข้อ ๔. อยู่ในห้องพิจารณาขณะที่ศาลทำการสอบคำให้การจำเลย (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ว ๑๑๗/๒๕๔๑, ว ๓๔๕/๒๕๕๘)

ข้อ ๕. ในกรณีคำฟ้องที่เลือกขอให้ศาลลงโทษ พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรซึ่งประจำวันต้องตรวจสอบให้แน่ชัดว่าจำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาใด และลงลายมือชื่อรับรองในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลว่าโจทก์ไม่ติดใจสืบพยาน (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ข้อ ๑๐๔, ว ๑๑๗/๒๕๔๑) หากคำรับสารภาพนั้นไม่ชัดแจ้งว่าจำเลยรับสารภาพในความผิดฐานใด ให้แถลงศาลเพื่อขอให้สอบถามจำเลยเพิ่มเติม จึงจะแถลงไม่ติดใจสืบพยานโจทก์ กรณีที่คำรับสารภาพยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่จำเป็นและเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยเต็มตามฟ้องโจทก์ พนักงานอัยการจะต้องแถลงติดใจขอสืบพยานให้ได้ความถึงการกระทำผิดของจำเลยในฐานนั้นด้วย (ว ๓๕/๒๕๔๓, ว ๘๙/๒๕๔๙)

ข้อ ๖. ในกรณีที่พนักงานอัยการขอให้เพิ่มโทษจำเลย ขอให้บวกโทษที่รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษไว้ในคดีก่อน ขอให้นับโทษต่อ หรือในกรณีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ ซึ่งศาลจะต้องสอบถามจำเลยเรื่องทนายนั้น ให้พนักงานอัยการแถลงศาลให้สอบถามจำเลยในเรื่องการขอเพิ่มโทษ การขอให้บวกโทษที่รอ การขอให้นับโทษต่อ และหรือเรื่องทนายแล้วแต่กรณี แล้วบันทึกเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ข้อ ๑๐๔, ว ๑๕๐/๒๕๔๑)

ข้อ ๗. ในคดีที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น เมื่อจำเลยรับสารภาพ พนักงานอัยการต้องขอสืบพยานประกอบจนเป็นที่พอใจของศาลว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ข้อ ๑๐๔)

ข้อ ๘. เมื่อเห็นสมควร ให้พนักงานอัยการแปลงข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวน ที่ศาลอาจใช้ประกอบดุลพินิจ ในการกำหนดโทษจำเลยเท่าที่สามารถจะทำได้ (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ข้อ ๑๐๘)

ข้อ ๙. หากพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ อาจมอบหมายให้พนักงาน อัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ โดยให้พนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่ พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไว้ในรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙)

หน้าที่ในการฟังรับทราบคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ข้อ ๑๐. พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ในการฟังหรือรับทราบคำพิพากษาศาลชั้นต้น ในคดีที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องในชั้นสอบคำให้การโดยปราศจากเงื่อนไข และเป็นคดีที่ไม่ต้องดำเนินการใด ๆ ให้บันทึกการชี้ความให้ปรากฏไว้ที่ปกสำนวน (อ.ก. ๑) ตรงบรรทัดว่าง โดยไม่ต้องบันทึกการดำเนินคดีในแบบ อ.ก. ๑๓ (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙, ข้อ ๑๒๙ วรรคสอง, ข้อ ๑๓๕ วรรคสอง, ว ๓๕/๒๕๑๓) แล้วบันทึก อ.ก. ๑๔ ว่าศาลพิพากษาว่าอย่างไร แต่หากมีการสืบเสาะแล้ว เลื่อนไปอ่านคำพิพากษาในวันอื่นก็จำต้องบันทึกเหตุการณ์ในแบบ อ.ก. ๑๓ และบันทึกไว้ในบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) เพื่อให้เวรชี้ในวันศาลพิพากษามีหน้าที่ไปฟังคำพิพากษา

อนึ่ง ระเบียบการดำเนินคดีอาญา ข้อ ๑๓๕ วรรคหนึ่ง หากมิใช่กรณีดังกล่าวข้างต้น ให้พนักงานอัยการ เจ้าของสำนวนมีหน้าที่ฟังหรือรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นด้วยตนเอง แล้วจัดทำรายงานการคดี ตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ติดสำนวน ในกรณีที่ ไม่อาจรับทราบได้ด้วยตนเอง อาจมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นไปปฏิบัติหน้าที่แทนได้ ผู้รับมอบหมายมี หน้าที่ต้องจัดทำแบบรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตาม แบบ อ.ก. ๑๔ ระบุให้ชัดเจนถึงสาเหตุขัดข้องที่เจ้าของสำนวนไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ แล้วส่งให้เจ้าของสำนวน ดำเนินการต่อไป

หน้าที่ในการฟัง รับทราบคำพิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

ข้อ ๑๑. ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ฟังหรือรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์ และชั้นฎีกาตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการ (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๑๓๕, ว ๒๗/๒๕๓๒ ข้อ ๑)

ข้อ ๑๒. กรณีที่ศาลออกหมายนัดให้ไปฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาล่วงหน้า ให้พนักงาน อัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันรับผิดชอบลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ไว้ให้ตรงตามกำหนดวันเวลา ในหมายนัด หากผู้รับหมายมิใช่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้ผู้รับหมายนั้นแจ้งและส่งหมาย นัดให้แก่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบ เพื่อลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ในการแจ้งให้ ทราบดังกล่าวให้ผู้รับหมายนั้นจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน (ระเบียบการดำเนิน คดีอาญาฯ ข้อ ๑๓๕, ว ๒๗/๒๕๓๒ ข้อ ๒ (๑))

ข้อ ๑๓. กรณีที่ศาลออกหมายนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกา แต่มีพนักงานอัยการผู้มิใช่เวรชี้ประจำวันลงลายมือชื่อรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว ให้พนักงานอัยการผู้นั้นแจ้งให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบเพื่อจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และจัดทำความเห็นและคำสั่งชั้นศาลพิจารณาตามแบบ อ.ก. ๑๔ ต่อไป ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้พนักงานอัยการที่ลงลายมือชื่อนั้นทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๑๓๕)

ข้อ ๑๔. กรณีที่ศาลสั่งเลื่อนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามข้อ ๑๓ ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันมีหน้าที่ลงสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ไว้ให้ตรงตามกำหนดวันเวลานัดที่เลื่อนไปทุกครั้ง และจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ หากผู้รับทราบคำสั่งเลื่อนการอ่านหรือหมายนัดเลื่อนการอ่านมิใช่พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวัน ให้ผู้รับทราบนั้นแจ้งและส่งมอบหมายนัดเลื่อนการอ่าน (ถ้ามี) ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันทราบเพื่อลงนัดใหม่ในสมุดบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) ในการแจ้งให้ทราบดังกล่าวให้ผู้รับทราบนั้นจัดทำรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ ไว้เป็นหลักฐาน (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๑๓๕)

ข้อ ๑๕. กรณีที่ศาลมีได้ออกหมายนัดให้ไปฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ พนักงานอัยการหรือเจ้าหน้าที่ธุรการผู้ได้รับแจ้งหรือทราบวันเวลานัดอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ ไม่ว่าโดยวิธีใด เช่น จากรายงานกระบวนการพิจารณา จากบัญชีนัดความของศาล หรือจากเจ้าหน้าที่ธุรการ เป็นผู้รับผิดชอบในการลงบัญชีนัดทำการ (บ. ๒) (ว ๒๗/๒๕๓๒ ข้อ ๓ (๑))

ข้อ ๑๖. หากเจ้าหน้าที่ธุรการของศาลได้ให้พนักงานอัยการผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ลงชื่อรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ ให้พนักงานอัยการผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบที่จะแจ้งให้พนักงานอัยการผู้เป็นเวรชี้ประจำวันทราบภายใน ๑ วัน นับแต่วันที่ได้ลงชื่อรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าว เพื่อดำเนินการตามข้อ ๑๔ (ว ๔๑๑/๒๕๖๒)

ข้อ ๑๗. กรณีที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์โดยมิได้ออกหมายนัดหรือแจ้งให้พนักงานอัยการโจทก์ทราบ ไม่ว่ากรณีใด ๆ หากเป็นเวลากระชั้นหรือล่วงเลยกำหนดเวลาที่จะยื่นฎีกาได้ตามกฎหมาย ห้ามมิให้พนักงานอัยการคนใดลงชื่อรับทราบคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ดังกล่าวเป็นอันขาด แต่ให้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์นั้นให้พนักงานอัยการโจทก์ฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๖ ประกอบด้วย มาตรา ๑๘๒ (ว ๒๗/๒๕๓๒)

ข้อ ๑๘. ให้ที่ทำการอัยการทุกแห่งพยายามหาทางประสานงานกับศาลเท่าที่จะกระทำได้โดยขอความร่วมมือให้ศาลออกหมายนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ให้พนักงานอัยการโจทก์ทราบล่วงหน้าทุกครั้งทุกคดีเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดหรืออาจจะเกิดขึ้นในทางปฏิบัติ (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๑๓๕, ว ๒๗/๒๕๓๒)

หน้าที่ภายหลังจากได้ฟังหรือเซ็นรับทราบการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

ข้อ ๑๙. ให้พนักงานอัยการผู้เป็นเวรชี้ประจำวันเป็นผู้รับผิดชอบในการบันทึกรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และผลคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ตามแบบ อ.ก. ๑๔ แล้วส่งมอบแก่หัวหน้าธุรการภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง จากนั้นให้หัวหน้าธุรการส่งมอบแก่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวน หรืออัยการจังหวัด หรืออัยการพิเศษฝ่าย ภายในวันที่ได้รับมอบรายงานดังกล่าวจากพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่

เวอร์ซี เพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาชั้นศาลสูงของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๓ (ว ๔๑๑/๒๕๖๒)

ข้อ ๒๐. การส่งมอบบันทึกรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ กิตี การส่งมอบบันทึกผลคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ตามแบบ อ.ก. ๑๔ กิตี และการส่งมอบความเห็นและสำนวนไปยังอัยการศาลสูงกิตี ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าธุรการ โดยให้ทำหลักฐานการส่งมอบเป็นสมุดเสนองานหรือหนังสือนำส่งไว้ทุกครั้งหรือทุกคดี โดยให้เก็บหลักฐานการส่งมอบดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการอัยการประจำศาลนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรชี้ประจำวันรับผิดชอบในการบันทึกรายงานการคดีตามแบบ อ.ก. ๑๓ และบันทึกผลคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ตามแบบ อ.ก. ๑๔ ในคดีนั้น ๆ ร่วมรับผิดชอบติดตามการดำเนินงานของหัวหน้าธุรการในคดีดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง (ว ๔๑๑/๒๕๖๒)

อนึ่ง ตามหนังสือกรมอัยการ ที่ มท ๑๒๐๓/ว ๙๔ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๘ การลง บ. ๒ (บัญชีนัดทำการ) ช่อง “ชื่อผู้ว่าความ” ให้ลงเมื่อได้ว่าความ ผู้ใดว่าความได้ตลอดเรื่องจนเสร็จการสืบพยาน แม้จะหลายคราวจึงเสร็จก็ให้ถือว่าผู้นั้นว่าความเรื่องเดียว ดังนั้น โอกาสสืบพยานนัดแรก (นัดที่สืบปากแรก) ให้ลงนามผู้นั้นเต็ม ทั้งชื่อและนามสกุล และเมื่อสืบพยานในนัดต่อ ๆ ไป ให้ลงนามย่อ (ลงแต่ชื่อ) ถ้าเปลี่ยนตัวกันว่าความให้ถือว่า ผู้ที่เข้ามาว่าใหม่ (ซึ่งมีการสืบพยานด้วย) นั้น ว่าความเรื่องหนึ่งเหมือนกัน

ในคดีที่ฟ้องศาลหากจำเลยรับสารภาพไม่มีมีการสืบพยาน อัยการผู้ใดฟังการพิจารณา (เวอร์ซี) ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ว่าความและลงนามคนนั้นเต็ม (ลงชื่อและนามสกุล)

การลงนามเต็มของผู้ว่าความก็เพื่อให้สำรวจเป็นว่าความเรื่องหนึ่งของผู้นั้น และสำรวจจำนวนพยานที่สืบด้วยการลงนามย่อ ก็ให้สำรวจแต่จำนวนพยานที่สืบของผู้นั้นเท่านั้น เพื่อสะดวกในการทำรายงานอัยการ บ. ๖ (เจ้าหน้าที่ธุรการเป็นผู้จัดทำ) จำนวนเรื่องที่ว่าความไม่ให้สำรวจซ้ำ

การฟังวันนัด ฟังคำสั่ง คำพิพากษา การเลื่อนคดี การแถลงการณ์ ฯลฯ ไม่นับเป็นว่าความเรื่องหนึ่ง (ประมวลระเบียบ ฯ เล่ม ๑ หน้า ๓๑๖ – ๓๑๗)

หน้าที่ของหัวหน้าพนักงานอัยการกับการบริหารจัดการเวอร์ซี

ข้อ ๒๑. ให้อัยการพิเศษฝ่าย หรืออัยการจังหวัด ออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานอัยการ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เวอร์ซีประจำวันในแต่ละเดือน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบการเป็นเวอร์ซีประจำวันในการฟังและรับทราบการอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งศาล หากพนักงานอัยการที่ได้รับคำสั่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็ให้อัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการจังหวัดมอบหมายให้พนักงานอัยการอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน โดยต้องมีหนังสือมอบหมายกันไว้เป็นหลักฐาน หากไม่มีพนักงานอัยการปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ ก็ให้รายงานอัยการพิเศษฝ่ายหรืออัยการจังหวัดทราบ เพื่อกำหนดพนักงานอัยการที่ต้องปฏิบัติหน้าที่แทนกันให้มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน (ว ๒๖๔/๒๕๕๖)

ข้อ ๒๒. ให้หัวหน้าพนักงานอัยการดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวอร์ซีประจำวันและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระเบียบและคำสั่งของสำนักงานอัยการสูงสุดโดยเคร่งครัด (ว ๑๘๐/๒๕๕๐)

ข้อ ๒๓. การกำหนดจำนวนพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่เวอร์ซีประจำวัน ให้หัวหน้าพนักงานอัยการพิจารณาโดยคำนึงถึงปริมาณสำนวนคดี หรือประเภทของคดีที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อน หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม (ระเบียบการดำเนินคดีอาญาฯ ข้อ ๙๙)